

ICOM Slovensko

20 rokov samostatne – ale v dobrej spoločnosti

In: Věstník AMG ČR, 2013

20 rokov samostatného Slovenského komitétu ICOM sa dá charakterizovať ako dve úspešné dekády zakladateľského obdobia. Do roku 1994 sa kolegovia zo slovenských múzeí & galérií mohli stať členmi československého komitétu ICOM, z rôznych dôvodov však túto možnosť využilo len pramálo odborníkov. Do revolučného roku 1989 sa počet všetkých členov zo Slovenska dal zrátať na prstoch jednej ruky. Zmena nastala v období 1989–1993, keď sa ich počet rapídne zvýšil – na 18.

K rozdeleniu Československého komitétu došlo po rokovaní v podstate 26. 11. 1993, právoplatne k 1. januáru 1994. Podľa slov prvého predsedu SK ICOM PhDr. Ivana Mačáka, „Slovenský komitét ICOM začína svoju činnosť prakticky bez predchádzajúcich skúseností a kontaktov“ („Jubilujúci ICOM“ In: Múzeum. 41, 1996, č. 2, s. 1). Treba dodať, že aj bez členskej základne...

Prirodzene, jej budovanie sa stalo i prvou dôležitou úlohou novovytvoreného národného komitétu. Členská základňa postupne rástla: Kým v roku 1996 bolo registrovaných 60 individuálnych a inštitucionálnych členov, dnes má Slovenský komitét ICOM vyše 170 individuálnych a 10 inštitucionálnych členov. Dôraz a váha aktivít sa tak až relatívne nedávno mohli presunúť zo stabilizácie členstva na aktívnu účasť jednotlivých členov na múzejníckych podujatiach na národnej i medzinárodnej úrovni. Po roku 2000 ju tvorila predovšetkým práca na dvoch frontoch – pripomienkovanie nových legislatívnych návrhov, zväčša z úrovne Ministerstva kultúry SR. Nemenej dôležitým bolo potom tiež úsilie o networking – čoraz väčšie zapojenie slovenských kolegov v medzinárodných odborných komitétach, ale tiež vysielanie slovenských expertov na medzinárodné konferencie pod hlavičkou ICOM-u.

Aktuálny výbor presadzuje presvedčenie, že múzeá a galérie zohrávajú dôležitú rolu nielen v kultúrnej, ale tiež sociálnej, politickej a environmentálnej oblasti života človeka. Sú nenahraditeľnými trezorami duchovných hodnôt koncentrovaných v zbierkových predmetoch a jedinečným kultúrnym a prírodným dedičstvom, vďaka ktorému sa utvára aj naša identita. V súlade s medzinárodnými konvenciami, predovšetkým s Etickým kódexom ICOM je našim cieľom túto univerzálnu hodnotu a osobitosť zachraňovať a uchovávať v čo najpôvodnejšom stave, skúmať a prezentovať verejnosti formou odborných výstav, publikácií a rôznych aktivít.

Hlavnými cieľmi výboru sú, okrem organizačnej činnosti súvisiacej s fungovaním výboru a členstva, pracovné stretnutia a rozvoj národnej (Zväz múzeí Slovenska, Rada galérií Slovenska) a medzinárodnej spolupráce. Kým vnútorná komunikácia medzi členmi posilňuje stavovské väzby, snaží sa riešiť metodické a koncepčné, neraz medziodborové problémy, tá vonkajšia sa koncentruje na prácu na konkrétnych projektoch, zväčša exkurziách, seminároch a workshopoch. V ostatných dvoch rokoch sa uskutočnilo niekoľko vynikajúcich podujatí, ktoré podľa našich predstáv posilňujú a rozvíjajú komunitu múzejníkov najmä neformálnymi stretnutiami (exkurzie do múzeí na Slovensku i v blízkom zahraničí – Brno, Krakov a pod.), prehliadky výstav a expozícií s odborným a kritickým komentárom a pod. Významný impulz, najmä pre regionálne múzeá, priniesol medzinárodný Seminár na kolesách: Regionálne múzeá a turizmus (Spiš y Malopoľsko 19. – 22. 11. 2013) – pilotný projekt väčšieho zamýšľaného cyklu.

Z medzinárodných akcií spomeňme už len nedávne stretnutie komitétu ICOM GLASS v Bratislave (28. – 31. október 2013), v rámci ktorého sa konala konferencia otvorená pre všetkých členov SK ICOM a odborná exkurzia do sklárskej továrne v Lednických Rovniach. V trende podobných akcií a zároveň

v kritickej reflexii práce múzea a jeho miesta v spoločnosti budú výbor a aktívni členovia SK ICOM pokračovať aj v blízkej budúcnosti. Ako najbližších partnerov spolupráce naďalej vnímame národné komitáty okolitých štátov: Maďarska, Poľska a Ukrajiny. Celkom výsadné postavenie v tejto spoločnosti napokon patrí Českému komitátu ICOM, s ktorým nás – i 20 rokov po pokojnom rozchode – spája čoraz viac spoločných záujmov.

Za ICOM Slovensko
Zsófia Kiss-Szemán
Dušan Buran

Predsedia SK ICOM:

PhDr. Ivan Mačák, 26. 11. 1993 – 22. 1. 1997
PhDr. Štefan Holčík, 22. 1. 1997 – 9. 2. 2000
PhDr. Alexandra Homolová, 9. 2. 2000 – 29. 3. 2006
RNDr. Ivona Kautmannová, 29. 3. 2006 – 8. 3. 2012
Mgr. Marcela Lukáčová, 8. 3. 2012 – 20. 3. 2013
Mgr. Dr. phil. Dušan Buran, 20. 3. 2013 –